

بررسی میزان شیوع برخی از عوامل مولد اسهال با تأکید بر انگل کریپتوسپوریديوم در کودکان مراجعه کننده به بیمارستان مرکز طبی کودکان تهران، ۱۳۸۱-۱۳۸۲

چکیده

زمینه و هدف: در حال حاضر یکی از مشکلات کشورهای در حال توسعه، بیماری‌های کودکان و مرگ و میر ناشی از آنهاست؛ در این میان، اسهال نقش خاصی را ایفا می‌کند. با توجه به اهمیت کریپتوسپوریديوم در ایجاد اسهال‌های طولانی مدت و مرگبار، بویژه در افراد با نقص ایمنی و نیز کودکان با سوءتغذیه و همچنین عدم توجه در تشخیص این انگل در اغلب آزمایشگاه‌ها، در این مطالعه سعی شد میزان شیوع عوامل مولد اسهال و همچنین جایگاه انگل کریپتوسپوریديوم در بین آنها و ارتباط آن با برخی فاکتورهای خطر بررسی شود، بدین ترتیب مطالعه اخیر، طراحی و انجام گردید.

روش بررسی: در این مطالعه مقطعی، طی یکسال (از تیرماه ۱۳۸۱ لغایت تیر ۱۳۸۲) از ۴۲۰ کودک مبتلا به اسهال زیر ۱۰ سال مراجعه کننده به مرکز طبی کودکان تهران، نمونه‌های مدفوع جمع‌آوری شد و با مشاهده لام مستقیم، فرمل اتر و رنگ‌آمیزی اسیدفاست اصلاح شده، بررسی‌های لازم جهت شناسایی عوامل انگلی بعمل آمد. همچنین به منظور جداسازی باکتری‌های مولد اسهال، محیط‌های کشت افتراقی و آنتی‌سرم‌های پلی والان استاندارد استفاده شدند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون‌های مجذور کای، تی و دقیق‌فیشر) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌های این مطالعه نشان داد که پس از باکتری‌ها، انگل‌ها عامل مهم اسهال در کودکان می‌باشند و کریپتوسپوریديوم با شیوع ۲/۴٪ پس از ژiardia (۲/۹٪)، دومین عامل انگلی جدا شده بود. بررسی‌های آماری، ارتباط معنی‌داری بین وجود کریپتوسپوریديوم با متغیرهای وجود موکوس در مدفوع ($p=0/003$)، نقص ایمنی ($p=0/01$) و سن ($p=0/017$) را نشان داد.

نتیجه‌گیری: این مطالعه بر بکارگیری روش‌های تشخیصی مناسب جهت شناسایی کریپتوسپوریديوم در آزمایشگاه‌های تشخیص طبی، تأکید نموده و نیز متداول نمودن این روش‌ها را برای نمونه‌های مدفوع اسهالی موکوسی و آبکی، بویژه در افراد با نقص ایمنی توصیه می‌نماید.

کلیدواژه‌ها: ۱- کریپتوسپوریديوم ۲- اسهال ۳- کودکان ۴- باکتری

بهرام نیک‌منش I

*دکتر هرمزد اورمزدی II

دکتر لامع اخلاقی III

دکتر محمدتقی حقی آشتیانی IV

زهره قلاوند V

زهره بابائی VI

تاریخ دریافت: ۸۴/۱۲/۲، تاریخ پذیرش: ۸۵/۵/۲۳

مقدمه

اسهال از جمله بیماری‌هایی است که در تمام دنیا شایع بوده و یکی از معضلات بهداشتی اکثر جوامع می‌باشد که همه ساله موجب زیانهای جبران‌ناپذیر و تلفات انسانی می‌گردد. بر اساس آمار وزارت بهداشت، موارد مرگ و میر ناشی از اسهال در کودکان زیر ۵ سال کشور ما در سال ۱۳۷۰، ۱۰/۰۰۰ مورد و در سال ۱۳۷۵، ۲۰۰۰ مورد گزارش شده است.

- (I) کارشناس ارشد انگل‌شناسی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.
- (II) استاد و مدیر گروه انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی، دانشکده پزشکی، تقاطع بزرگراه شهید همت و چمران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران (*مؤلف مسؤول).
- (III) دانشیار گروه انگل‌شناسی و قارچ‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.
- (IV) دانشیار و متخصص آسیب‌شناسی و ریاست آزمایشگاه بیمارستان مرکز طبی کودکان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تهران، تهران، ایران.
- (V) کارشناس ارشد میکروپزشناسی، بیمارستان امام‌خمینی، خیابان باقرخان، تهران، ایران.
- (VI) دانشجوی دکتری انگل‌شناسی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.